

Euroopa
Komisjon

KODANIKE TEAVITAMINE – VÕIMALUSE ÄRAKASUTAMINE

*Euroopa Komisjoni presidendi erinõuniku
Luc Van den Brande aruanne*

KOKKUVÕTE

Oktoober 2017

EL on hiljuti läbinud olulise identiteedikriisi, mida alates käesoleva kümnendi algusest iseloomustavad märkimisväärsed majanduslikud ja sotsiaalsed väljakutsed, kasvav euroskeptitsism ja äärmuslikkus ning seninägematud märgid suurenevast usaldamatusest Euroopa projekti vastu. Seda arvesse võttes on Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker seadnud oma ametiaja prioriteediks kriisijärgse sildade ülesehitamise Euroopas, et taastada Euroopa kodanike usaldus. Selleks tegi ta ettepaneku kahe peamise meetme kohta: suunata ELi poliitikastrateegiad kõige olulisemate probleemide lahendamisele ja tugevdada demokraatlikku legitiimsust.

Sellega seoses määras president Juncker endise Flandria peaministri ja Euroopa Regioonide Komitee presidendi Luc Van den Brande oma erinõunikuks kodanike teavitamise alal. Tema volitused hõlmavad aruande koostamist selle kohta, kuidas tugevdada ELi ja selle kodanike vahelisi sidemeid.

Van den Brande aruandes tehakse kokkuvõtte komisjoni teabevahetusest ja teavitustegevusest. See on iseseisev dokument, mis ei peegelda tingimata komisjoni arvamust. Selles uuritakse sünergiaid teiste Euroopa ja riikliku tasandi osalejatega avaliku dialoogi edendamisel. Aruandes luuakse raamistik rohkem kodanikele suunatud Euroopa jaoks ja selgitatakse, kuidas uut tüüpi partnerlused kohalike ja piirkondlike ametiasutuste/institutsioonidega ning kommunikatsioonitehnoloogia saavad kaasa aidata uute sidemete loomisele kodanikega. Samuti rõhutatakse selles Euroopa noorte kui oluliste partnerite kaasamist. Aruande lõpus esitatakse konkreetset teabevahetussuunised ja soovitusid. Aruanne on kättesaadav siin: https://ec.europa.eu/commission/publications/reaching-out-eu-citizens-new-opportunity_en

ELI JA SELLE KODANIKE UUT LIIKI SUHETE SUUNAS

Nii poliitiline kui ka majanduslik olukord arenevad siiski positiivses suunas. Euroopa majandus on kriisist lõplikult väljumas. Usaldus Euroopa institutsioonide vastu on taastunud: 2017. aasta mais korraldatud Eurobaromeetri standarduuringu nr 87 kohaselt peab 68% vastanutest end ELi kodanikuks ning 56% on tuleviku suhtes optimistlikud. Nüüd peavad Euroopa Komisjon ja teised ELi institutsioonid seda hetke ära kasutama ning astuma üldsusega taas kontakti – uue **läheneemisviisi** abil.

Selles kontekstis viitas president Juncker oma 2017. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus purjedesse saadud tuule kasutamisele. Samuti lubas ta rakendada positiivset tegevuskava („Luues Euroopat, mis hoiab, kaitseb ja avardab võimalusi.“) ning jätkata arutelu Euroopa tuleviku kohta kuni 2019. aasta juunis toimuvate Euroopa Parlamendi valimisteni.

Aruandes leitakse, et praegu on tähtsam kui kunagi varem, et Euroopa Liit asetab kodanikud poliitilise tegevuse keskmesse. Selleks et üldsuse usaldus tagasi võita, tuleb kiiresti võtta meetmeid neljal üksteist täiendaval tegevussuunal.

- Luua poliitikastrateegiad, mis vastavad kodanike mureküsimumustele. Inimesed ei oota üksnes **fakte**: nad soovivad olla kaasatud ka **valikute** tegemisse, mille üle kõigepealt aru pidada ja seejärel tegutseda.
- Rakendada tõelist, mõtestatud osalusdemokraatiat, andes kodanikele võimaluse olla Euroopa Liidu poliitika-areenil peategelase rollis. See osalemine, mida eelkõige kohalikul ja piirkondlikul tasandil saaks saavutada uut liiki partnerluslepingute abil, suurendaks kodanike vastutustunnet seoses Euroopa projekti kui tervikuga. Samuti peab EL täielikult tunnustama ja ära kasutama kodanikuühiskonna esindajate oskusteavet. Just nemad leiavad sageli uusi lahendusi.
- Täielikult ära kasutada uusi teabevahendeid, mis annavad kodanikele parema juurdepääsu sisule ja võimalused selle loomiseks, sealhulgas seoses ELi käsitlevate küsimustega, mis puudutavad otseselt nende igapäevaolu. Uued tehnoloogiad ja eriti sotsiaalmeediakanalid annavad kodanikele võimaluse oma seisukohtade väljendamiseks ja annavad hääle kõigile eurooplastele.
- Määratleda uus lähenemisviis noortele kui prioriteetsele sihtrühmale, arendades väärtuspõhist narratiivi, et tekitada nooremas põlvkonnas huvi ja anda neile vahendid Euroopa projekti juhtimiseks tulevikus. Kuna rohkem kui 40% eurooplastest on alla 35aastased, on noored nüüd rohkem kui kunagi varem olulised teabevahetus- ja dialoogipartnerid.

PEAMISED ETTEPANEKUD

Aruanne sisaldab mitmesuguseid ettepanekuid. Esimene rühm neist hõlmab osalusdemokraatia elluviimist ELi institutsioonides. Autor leiab, et Euroopa Liidu toimimise leping ja juba olemasolevad vahendid pakuvad mitmeid uurimist vajavaid võimalusi, sest kodanikevahelise dialoogi edendamise Euroopa tasandil on väga teretulnud. See on eriti asjakohane, kuna noored eelistavad tegevus- ja probleemipõhist poliitikat. Kodanike ja institutsioonide vahelist dialoogi tuleb kindlustada ja muuta see üldsusele võimalikult avatuks. Eesmärke tuleks selgelt seada alt üles, andes kodanikele võimaluse kaasotsustamiseks uue mudeli raames, mille puhul konsensus loomine algab altpoolt.

Aruandes soovitatakse luua institutsioonide ja liikmesriikide vahelised uut liiki teabevahetusalsed partnerluslepingud, et jagada ELi teemadel kodanike teavitamise vastutust. Sellega seoses näib uute partnerluste loomine kohalike ja piirkondlike ametiasutustega olevat parim viis kodanikega suhtlemiseks, sest nende lähedus muudab selle lihtsamaks. Selles rõhutatakse ka vajadust edendada Euroopa mõõdet hariduses ning valmistada eri tausta ja andekuse tasemega noori paremini ette **dialoogis** osalema. Käimasolevas arutelus Euroopa tuleviku kohta tuleks igakülgset käsitleda ka hariduse sotsiaalset rolli. Aruandes rõhutatakse ka seda, kui oluline on anda kodanikele õigus osaleda täiel määral ELi ühise demokraatia mis tahes tasandil: kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil.

Ettepanekutes viidatakse ka meetmetele, mida komisjon viib juba ellu, näiteks korrapärastele **kodanike dialoogidele**, mida komisjon korraldab kõikjal ELis, et aidata liidul oma kodanikega suhelda: ajavahemikul 2015. aasta jaanuarist kuni 2017. aasta septembrini toimus 145 linnas kokku 333 kodanike dialoogi. Rohkem kui 500 **Europe Directi keskust**, millel on partnerina oluline roll kodanikega suhtlemisel ja nende ühendamisel ELiga, peaksid muutuma veelgi kesksamateks teavet pakkuvateks kontaktpunktideks.

Aruanne sisaldab 15 juhust paremaks teabevahetuseks, ulatudes ELi institutsioonide ja liikmesriikide vahelisest paremast kooskõlastamisest Euroopa-teemalises suhtluses kuni uue kodanike dialoogide sarja käivitamiseni, millest võtaksid osa kultuuri-, kunsti- ja sporditegelased.

Aruande lõpus on veel 15 üldist soovitusi, alustades alt üles suunatud detsentraliseeritud „kodanike assambleedega“, mis aitavad anda panust Euroopa tuleviku üle peetavasse arutellu, ning lõpetades Erasmus+ kogemusel põhineva uute kavade edendamise, et hõlbustada teabevahetust ja võrgustike loomist mu hulgas kohalike poliitikute hulgas.

Luc Van den Brande CV leiate siit: https://ec.europa.eu/info/files/cv-luc-van-den-brande_en